

In to pot se mu je njegov poskus posrečil Bartonova brigada je naskočila Pietershill in ga zavzela, general Warren pa je z dvema brigadama naskočil glavno pozicijo Burom. Slednji so bili primorani se umakniti in je v sredo general Dundonald kot osvoboditelj na čelu angleške konjice prišel v Ladysmith. Vzlic temu pa vojne še dolgo ne bo konec Gorovje Drake je tako, da z natske strani Angleži ne pridejo nikdar v Trannsvaal. Buri se zdaj koncentrirajo pred Blomfontein, kjer čakajo na Robertsovo armado. Pa tukaj se še ne bo bila odločilna bitka, nego šele pri reki Vaal, ki deli Oranje-republiko od Transvaala. Tam zbero Buri vse svoje čete in že zdaj pripravljajo vsakovrstne utrdbe. Tam se odloči usoda južnoafriških republik, a predno se odloči, teklo bo še jako veliko krvi.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

O seji trgovske in obrtniške zbornice dne 20. prosinca l. 1900, kateri je predsedoval podpredsednik gosp. Anton Klein in prisostvovali vladni zastopnik gosp. c. kr. deželnovladni svetnik dr. pl. Rüling in gospodje zbornični svetniki: Ivan Baumgartner, Oroslov Dolenc, Andrej Gassner, Fran Hren, Fran Kollmann, Ivan Krajec, Josip Kušar, Josip Lenarčič, Karol Luckmann, Friderik Pauer, Vaso Petričič, Josip Rebek, Fran Ks. Souvan, Filip Supančič, Feliks Urbanc in Jernej Žitnik, poročamo naslednje:

Podpredsednik otvori sejo, imenuje overovateljem zapisnika seje zbornična svetnika Friderik-a Pauer in Jerneja Žitnik-a in opomni, da sta gospoda Omersa in Stare opravičila svojo odsotnost z neodložljivimi opravki.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Podpredsednik Anton Klein prebere § 13. zakona z dne 29. junija l. 1868, drž. zak. št. 85, tika-jočega se volitve predsedništva za l. 1900, in imenuje skrutimatorjema gospoda zbornična svetnika Josip Lenarčič-a in Karol Luckmann-a.

Volitve predsednika se udeleži 17 udov, od katerih glasuje 13 za gospoda Josip Kušar-ja, dve glasovnici se glase na gosp. Ivan Baumgartner-ja in po 1 na gospoda Klein-a in Fran Kollmann-a.

Ko se je gospod Josip Kušar za dano mu zaupanje zahvalil in zagotovil, da bode z vsemi svojimi močmi vedno deloval za gospodarske koristi dežele kranjske, se začne volitev podpredsednika. Pri isti se je tudi 17 glasovnic oddalo, od katerih se je 15 glasilo na dosedanjega podpredsednika gosp. Anton Klein-a in 2 na gospoda Ivan Baumgartner-ja. Zopet izvoljeni podpredsednik se zahvali za zopet mu skazano čast, naznani, da sprejme izvolitev, in da se bode vedno prizadeval, da se bode vrednega skazal danega mu zaupanja.

Pri volitvi provizoričnega predsednika je bilo 16 glasovnic oddanih, od katerih se je glasilo 10 na dosedanjega provizoričnega predsednika gosp. Ivan Baumgartner-ja, 3 na gosp. Fran Kollmann-a, 2 na gosp. Filip Supančič-a in 1 na gosp. Andrej Gassner-ja. Zopet izvoljeni se zahvali za zopet dano mu zaupanje in se bode vedno trudil, da se bo istega vreden skazal.

III. Zbornični svetnik Friderik Pauer poroča, da imajo vsled ministrskega ukaza z dne 27. novembra l. 1893, št. 15.498 trgovske in obrtniške zbornice pravico voliti po enega zastopnika v one šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol, katere podpirajo z vsakoletnim prispevkom. Ker je pa poslovna doba dosedanjih zastopnikov že potekla in ker se izstopivše zastopnike zopet lahko voli, predlaga poročevalec v odsekovem imenu, da naj se dosedanji zastopniki zopet izvolijo in sicer: v šolski odbor obrtno nadaljevalne šole 1.) v Krškem: Anton Jugovic; 2.) v Škofji Loki: Niko Lenček; 3.) v Kranju: Ignacij Fok; 4.) v Trzinu: Vincenc Theuerschuh; 5.) v Postojni: Rihard Šeber; 6.) v Radovljici: Ivan Sartori; 7.) v Ljubljani: dr. Rudolf Junovics, ravnatelj c. kr. višje realke; 8.) v Št. Vidu nad Ljubljano: Simon Jovan; 9.) v Metliki: Leopold Gangl; 10.) v Ribnici: Marko Burger; 11.) v Novem mestu dr. Josip Marinko, in 12.) v Kamniku: Anton Stadler.

Ker je dosedanji zastopnik v šolskem odboru obrtno nadaljevalne šole v Kočevji Peter Jaklič umrl, nasvetuje odsek, zbornica naj voli svojim zastopnikom v omenjeni odbor gospoda Josipa Tomitscha. — Predlogi se sprejmejo.

V šolski odbor obrtno nadaljevalne šole v Šmartnem pri Litiji je zbornica izvolila svojim zastopnikom Josip Jaklič-a že v svoji seji dne 28. decembra l. 1898.

IV. Provizorični predsednik Iv. Baumgartner poroča o premembi pravil bolniške blagajne zadruge frizerjev in brivcev v Ljubljani. Dostavku k § 3 zadevajočega izdajanja izkaznic za ude bolniške blagajne in premembi v § 4 točka 4 zadevajoč prispevanje pomočnikov, ki se udje blagajne, ne ugovarja odsek, ker so premembe, katere je ta napravil, le stilistične. Kar se pa prememb v § 6 tiče, se pridružuje odsek mnenju c. kr. obrtnega nadzornika. V tej premembi se bolniščina za vsak dan določuje na 1 gld., in po smrti kakega uda se izplačajo ostalim pogrebni stroški v znesku 25 gld. Ti zneski pa presegajo v § 9 zakona za zavarovanje delavcev glede kake bolezni z dne 30. marca l. 1898 določeno najvišjo svoto, kajti bolniščina se ne sme ustanoviti višje nego s 75 % mezdnega iznosa, ki je bil v podlogo vzet njenemu računu. Dejanska dnina kakor tudi oblastveno dovoljena normalna mezda znaša 1 gld. in bi tako znašale osnovane premembe blagajniških storitev 100 %.

Po prej omenjenem zakonu se ne more na zvišanje storitev misliti, ker rezervni zaklad še ni mogel doseči zahtevane višine.

Če bi se pa ta pogoj spolnil, tedaj naj bi se po mnenji c. kr. obrtnega nadzornika raje podaljšala doba podpiranja ali pa znižali prispevki udov, nego zvišala bolniščina. To bi bilo koristnejše za pomočnike, kakor nameravana, toda po zakonu neopravičena zvišana blagajnična storitev.

Odsek tedaj predlaga: Zbornica naj v tem zmislu svoje mnenje izreče. — Predlog se sprejme.

V. Zbornični svetnik Josip Kušar poroča o novih pristojbinah mestne klavnice v Ljubljani.

Ko je poročevalec povdaril, da pristojbine označene v § 24 pravilnika mestne klavnice v Ljubljani odgovarjajo tukajšnjim razmeram in se morajo radi tega za popolnoma primerne smatrati, nasvetuje v odsekovem imenu: Zbornica naj v zmislu tega poročila c. kr. deželni vladi poroča. — Predlog se sprejme.

VI. Provizorični predsednik Iv. Baumgartner poroča o dopisu dunajske trgovske in obrtniške zbornice, glasom katerega se je ista obrnila do c. kr. trgovskega in železniškega ministrstva s prošnjo, da naj se vsaka nameravana prememba obstoječega obratnega pravilnika samega ali dodatnih določil k temu principiarno pred potrditvijo naznani trgovskim in obrtniškim zbornicam, da se te posvetujejo in izrečejo svoje mnenje, oziroma trgovsko ministrstvo prosi, da se prizadevanja, ki se tega tičejo, kolikor mogoče podpirajo.

V uvodnih določilih železniškega obratnega pravilnika je določeno, da so dodatna določila železniških uprav, katere obratni pravilnik dopolnjujejo pripuščene s privoljenjem nadzornega oblastva. Na podlagi teh paragrafov so železnice dognale do sedaj veliko število dodatnih določil, katera so včasih omejevale pravice občinstva.

Ker je tedaj železniškim upravam vsikdar na voljo dano vnovična dodatna določila nasvetovati, nemogoče je pa določila potrditi, ki omejujejo pravice občinstva. Ker trgovske in obrtniške zbornice morajo v prvi vrsti pospeševati in zastopati koristi občinstva, smejo tedaj zbornice zahtevati pravico, da se jih zasliši o predlogih za premembo dodatnih določil pred potrditvijo.

V istini lahko zasliši c. kr. železniško ministrstvo o teh vprašanjih državni železniški svet, v katerem so tudi zbornice zastopane, toda isti se zbira samo dvakrat v letu, in vsled tega bi direktno zaslišanje zbornic bilo koristno, ker bi mogle dotične predloge natančneje prevdariti, in to zaslišanje zbornic bi tudi vse postopanje bolj pospešilo nego samo zaslišanje državnega železniškega sveta.

Ker odsek uvidi, da je ta uloga dunajske zbornice posestrime opravičena, predlaga: Zbornica naj

se pridruži tej prošnji z enako ulogo. — Predlog se sprejme. (Konec sledi.)

Vrednost gnojnice.

Vsak kmetovalec ve, koliko je vreden hlevski gnoj, vzlic temu pa vidiš le rekdokdaj, da bi kmetovalci tudi gnojnico tako nabirali kakor gnoj in jo potem tudi prav porabili. Da malokje, pri najboljših kmetovalcih, je videti gnojnične jame, žalibog je na malone povsod videti, da teče gnojnica po potu in po vasi naprej in se zgubi. To kaže, da večina naših kmetov še dandanes ne ve ali pa ne verjame, da zamore gnojnica na naših poljih, posebno pa še na travnikih, mnogo koristiti in celo hlevski ali pa umetni gnoj nadomestiti.

Glavne tvarine v gnojih sploh so: dušik, fosforova kislina in kali. Te tvarine kupujemo tudi v umetnih gnojilih. V gnojnici se nahajajo 0.15 % dušika, 0.50 % kalija in nekaj kisline. Ako računamo po vrednosti umetnih gnojil, je jeden hektoliter gnojnice vreden 25 kr. Od ene srednje goveje živine se dobi na leto okoli 30 do 40 hektolitrov gnojnice; od 5 krav n. pr. se lahko nabere na leto 150 hektolitrov gnojnice in ako hektoliter računimo samo po 20 kr., znaša to na leto 30 do 40 gld. Kakor se pa sedaj ravna z gnojnico, da se namreč deloma posuši, deloma pa izteče, izgubimo gotovo polovico ali pa vsaj zgoraj navedeno vrednost t. j. do 20 gld. Ta dokaz je sicer le bolj znanstven, vidi se pa vendar iz njega, da je nepravilno in zanikrno ravnanje z gnojnico kmetovalcu na škodo.

Navadno se gnojnica zbira v odprtih in plitvih gnojničnih jamah poleg hleva. Potrebno pa je, da se naredi jame iz cementa in kamna. V majhnih kmetijah, kjer nimajo veliko živine, more jo kmetovalec sam napraviti, namesto cementa in kamna naj pa vzame ilovico. Glavna reč je le, da gnojnica ne more izteči. Naravnost iz hleva v jamo naj se naredi jarek, po katerem teče gnojnica iz hleva. Za izvožnjo na polje naj se rabi sod ali druga primerna posoda.

Gnojnici pa manjka fosforove kislina. To važno snov potrebujejo rastline ravno tako, kakor dušik in kalij, ki se nahajata v gnojnici. Večletno gnojenje s samo gnojnico provzroči, da se zaredi različen plevel. To se je že marsikateremu dogodilo in ga vstrašilo. Manjkajoča kislina se nadomesti s superfosfatom. Na 400 litrov gnojnice se vzame 1 kilogram superfosfata, ali pa na 100 litrov $\frac{1}{4}$ kilograma. 100 kilogramov superfosfata velja 5 gld. 70 kri in na tej množini ima jeden kmetovalec celo leto zadosti.

Najugodnejši uspehi se dosežejo z gnojnico na travnikih. Pri sodu mora biti na zadnjem kraju voza luknja in naprava, da se iztekajoča gnojnica enakomerno razdeli in sicer tako široko, kakor je širok voz. Travnik se

se vsaj s tehtnimi razlogi ne dalo ugovarjati, proti takemu načrtu bi govorili samo navadni predsodki in ti bi se že dala premagati. Vsekako pa bi bilo bolje, če se stori ta neizogibni korak prostovoljno sedaj, kakor če bi se moral storiti neprostovoljno v drugih razmerah.

Politični pregled.

Poslanska zbornica — V seji dne 1. marca se je začela razprava o vladni programatiški izjavi. Ustavovorni veleposestnik Grabmayer se je v spretnem govoru zavzemal za sedanjo ustavo in priporočal narodnostni mir, a tak mir ki zagotovi Nemcem prevlado. Stališče čeških poslancev je zastopal dr. Plaček. Za nemške liberalce je govoril dr. Pergelt, za nemške nacionalce pa Prade. Oba sta zahtevala, da se mora uvesti nemški državni jezik. Wassilko se je zavzemal za maloruski jezik v Bukovini, ki ga zatirajo Rumuni. — V seji dne 2. marca se je ta razprava nadaljevala. Wolf je zahteval uvedbo nemškega državnega jezika, zavrgel nemški binkoštni program in označil pravne konference kot kupčijo na račun nemškega naroda. Stransky je neusmiljeno ožigosil neodkritosrčnost nemških levicarjev. V imenu Slovencev je govoril dr. Gregorec. Ministrski predsednik Körber je porabil ponudeno mu priliko, da je spopolnil svoj program. Izjavil je, da je v prvi vrsti rešiti narodnostno vprašanje ter opominjal češke in nemške zastopnike, naj opuste mejsebojno nezaupnost in naj se približajo drug drugemu. — V seji dne 5. t. m. je bila končana debata o vladni programatiški izjavi. Govorili so Peschka, socialni demokrat Daszynski, dr. Menger in dr. Pacak. Po končani debati je vstal Pergelt in proklamiral, da zahtevajo Nemci uveljavljenje nemškega državnega jezika, predno se uvede češki notranji uradni jezik, na kar je dr. Pacak odgovoril, da se to nikdar ne zgodi. V isti seji je bila tudi dognana razprava o predlogu, naj se odpravi cesarska naredba iz l. 1854. Predlog se je odklonil. — V seji dne 7. t. m. je drugi podpredsednik Lupul demisioniral. V tej seji se je najprej vršila volitev prvega podpredsednika in je bil izvoljen nemški nacionalcec Prade. Zanj so glasovali tudi nemški klerikalci in nekateri Poljaki. Sledila je potem razprava o predlogu nemških nacionalcev, naj se obtoži Wittekovo ministrstvo radi porabe § 14. Ta predlog je bil pesek v oči. Ko je po kratki debati prišlo do glasovanja so Čehi in Slovenci dali Nemcem priliko, da bi bil sprejet njihov predlog, se je vse polno Nemcev absentiralo, nekateri pa so glasovali proti predlogu, tako da je bil ta srečno odklonjen, na veliko radost tistih, ki so ga stavili. — V današnji seji bode volitev drugega podpredsednika. Bržčas bo izvoljen dr. Žaček.

Gospodska zbornica je imela v torek sejo, v kateri je razpravljala o vladni programatiški izjavi. Prav za prav se je malo govorilo o vladni izjavi, toliko več pa o narodnostnem boju. In v tem oziru je bila debata zanimiva. Zastopnike leve in srednje stranke so se namreč slovesno izrekle za uveljavljenje nemškega državnega jezika in za omejitve razvoja nenemških narodov. Zastopniki desnice pred vsemi dr. Rieger so již odločno zavrnilo povdarjaje, da se to nikdar ne zgodi.

Rekrutni zakon. — Vlada se trudi na vse načine, da bi poslanska zbornica do 15. marca odobrila rekrutni zakon. Čehi zadržujejo rešitev in sicer doslej z uspehom. V odseku so sklenili kompromis v tem smislu, da pride rekrutni zakon šele v ponedeljek v poslanski zbornici na razpravo, Čehi se bodo seveda trudili, da razpravo zavlečejo in če bodo resno hoteli, se jim to posreči.

Ogerska. — Dunajski „Vaterland“ je razkril velik škandal. Pojasnil je, da je bivši ministrski predsednik baron

Banffy državni denar porabil za volilne namene. Iz tega se je razvila seveda velika afera, s katero se bavi vse časopisje.

Reka. — Bivšemu reškemu županu dr. Mayländerju se grozno skomina po izpraznjenem županskem stoleu, ki ga zdaj zavzema vladni komisar. Vse je poskusil da bi zopet splazal na ta stolec. Ko je prišel Szell na krmilo in je odobril vse kar je bil grede Reke ukrenil Banffy, se je položaj za avtonomaše znatno poslabšal. Zdaj so avtonomaši brezpogojno kapitulirali. Po nasvetu Mayländerja so poslali deputacijo v Budimpešto, ki je prosila, naj se razpišejo volitve za obč svet. Szell je to obljubil in se lahko smeje, da je avtonomaše tako iz lahka ukrotil.

Italija. — Ker je vlada za časa parlamentarnih počitnic nekaj zakonov spremenila s kraljevskimi dekreti, v parlamentu pa je zahtevala, naj se razprava o tem odloži, je začela skrajna levica obstrukcijo in preprečuje ž njo vsako razpravljanje. Bržčas bo vlada prisiljena parlament razpustiti.

Vojna v južni Afriki. — Že teden dni ni važnejših novic z bojišča. Buri se koncentrirajo pri Ostfonteinu v Oranje državi, da zadize Robertsovo armado. Slednja pa se ne gane v centru nego se tudi šele pripravlja za odločilno bitko. Tu in tam se sicer primerijo mali boji, toda ti so brez pomena.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Konec.)

VII. Zbornični svetnik Ivan Krajec poroča o načrtu zakona radi premembe in dovolitve §§ 59 in 60 obrtnega reda. Obrtni odsek državnega zbora se je namenil, ko se je posvetoval o zakoniti uredbi krošnjarstva, na novo urediti tudi ona opravila, ki se izvršujejo s popotovanjem in ki so podvržena §§ 59 in 60 obrtnega reda, in izdelovanje na to nanašajočega se načrta se je izročilo najprvo pododseku. Ta podsek je tudi načrt zakona za premembo in dopolnitev §§ 59 in 60 obrtnega reda izdelal in obrtnemu odseku predložil v nadaljno posvetovanje. Ker so te določbe velikega pomena za obrtno in trgovsko življenje, želi trgovsko ministrstvo, da spozna mnenja prizadetih krogov.

Predlogi za premembo so sledeči: § 59 obrtnega reda (agenti) se glasi v prvem oddelku: „Obrtniki imajo pravico, sami ali po ljudeh, katere v to pooblaščenici pri trgovcih, tovarnarjih in drugih obrtnikih v stvareh obojestranskega opravičnega obrata iskati naročil, ne smejo pa razven na semnjih, s seboj imeti blaga za prodajanje, ampak le vzorce“. Odstavek 2 in 3 § 59 ostanejo nepremenjeni. Nadalje dobi § 59 nov odstavek, ki se glasi: „Agencijska pravica daje agentu pravico, da s trgovci, tovarnarji in drugimi obrtniki le v stvareh obojestranskega opravičnega obrata kupčije začinja, jim v ta namen vzorce na ogled predlaga in jim naznanja cene blaga svojih pooblastilcev, da sprejema naročila na tako blago in sklenjena naročila prepíše na svoje pooblastilce, kakor tudi na račun slednjih kupuje. Naročeno blago na-

ročnikom izročati ali odpošiljati, je agentom prepovedano. Stalni trgovski agentje ne smejo dovoliti, da jih drugi zastopajo, ampak morajo svoje posle osebno opravljati; ni jim dovoljeno, da imajo razven vzorcev tudi blago s seboj, ali da imajo zaloge blaga ali skladišča, da prodajajo vzorce in blago in sklepajo agencijske zveze z osebami, katere niso opravičene, da predelujejo ali prodajajo tako blago. Vzorce mora kot take pooblastilec agentov označiti. Nabiranje naročil pri privatnih osebah je trgovskim potovalcem in stalnim trgovskim agentom prepovedano. Izdelovalci ur, zlatenine in srebrnine, trgovci s temi izdelki, potem trgovci z juveli in dragimi kamnji, kakor tudi v njihovi neposredni službi stoječi pooblaščenici imajo pravico, na svojih kupčijskih popotovanjih imeti za prodajanje ne le samo vzorcev, ampak tudi za prodajanje določeno blago samo, ako je po kakovosti istih prodajanje po vzorcih izključeno, toda z omejitvijo, da se sme tako blago le opravičenim prekupovalcem prodajati. O vsebini in izdavanju za trgovske potovalce določenih legitimacij se bodo potrebne določitve ukazoma izdale. Paragraf 60 dosedanjega obrtnega reda, ki določa, da smejo krošnjariti samo oni, ki imajo po zakonu o krošnjarstvu za to pravico. Ta omejitev pa ni veljala, kakor določa drugi odstavek § 60, za mleko, surovo maslo, sadje, zelenjavo, cvetlice in les. Po predlogih pododseka naj ostane prvi odstavek § 60 nepremenjen, nasprotno se pa drugi odstavek premeni: „Ta omejitev pa ne velja za prodajanje poljedelskih in gozdnih pridelkov, kateri so, kakor mleko, jajca, sadje, sočivje, surovo maslo, perutnina, les, za vsakdanjo uporabo, od hiše do hiše ali po cesti. Nadalje predlaga pododsek sledeče nove norme k § 60: „Žgane pijače so izključene od teh, s temi določitvami dovoljenih olajšav. V deželnih stolnih mestih, kakor tudi v mestih z lastnim statutom se sme to prodajanje po zaslišanju kakega kmetijskega društva, kakor tudi prizadete zadrage na podlagi sklepa občinskega zastopa za posebne stvari in za določen čas prepovedati. V posebnega ozira vrednih slučajih sme prva oblast prve inštanice po zaslišanju prizadetih zadrug za dobo po tri leta in proti preklicu nastanjenim malim in revnim obrtnikom, da bolje vspevajo, prodajanje njihovih lastnih izdelkov v stojišču njihovega obrta od hiše do hiše dovoliti. V ta namen se izdajajo posebne uradne legitimacije“. Odstavek 6 in 7 se glasi sledeče: „Za takega obrtnika se izda le po eno legitimacijo, ki se pa lahko prenese na določenega člana rodbine ali na že poprej določenega namestnika. Uporaba otrok pod 14 leti, potem mladoletnih deklic za v drugem in tretjem odstavku določeno prodajanje, se lahko od krajne policijske oblasti omeji ali prepove“.

Člen II. ureja prestopke določitev tega zakona: „Prestopki določitev tega zakona se kaznujejo: a) z denarnimi kaznimi od 10—800 kron; b) z zaporem

do treh mesecev; c) z zapadom vzorcev in blaga; d) z odvzetbo obrtne pravice, oziroma legitimacij za določen čas ali za vedno. V slučaju zlorabe legitimacij, kakor tudi pri prikrivanju neopravičenega obrtnega obrata, se i provzročitelj, kakor tudi oni, ki pusti, da se njegovo obrtno pravico zlorablja, kaznuje, in sicer se mora prvi strožje kaznovati. Denarne kazni, če se ne morejo iztirjati, se premene v zaporne kazni, pri katerih se za vsakih 10 kron denarne kazni zapor 24 ur računa: zapadle vzorce in blago se proda na korist krajnega zaklada za ubožne“.

Odsek je spoznal, da ima ta načrt zakona namen, odpraviti vse neprilike, ki so nastale v škodo trgovcev v agenciji in v prodajanju od hiše do hiše. S določitvami tega načrta zakona se ti obrti zopet praviloma uredi. Odsek soglaša s tem načrtom zakona in predlaga: Zbornica naj v tem zmislu izreče svoje mnenje. — Predlog se sprejme.

VIII. Zbornični svetnik Josip Rebek poroča o ceniku „I. društva ljubljanskih postreščekov“.

Odsek smatra cenikove pristojbine za popolnoma primerne in ne previsoke za ljubljanske razmere, zato predlaga: Zbornica naj ta cenik priporoča c. kr. deželni vladi v potrditev. — Predlog se sprejme.

IX. Zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča o semnjih na Bledu. Občina Bled je dobila l. 1872 dovoljenje za dva živinska semnja v Zagoricih. Ta semnja se pa že mnogo let nista vršila in občina je pozabila na zgorajšnje dovoljenje. Podružnica c. kr. kmetijske družbe na Bledu je opozorila občino, da naj prosi za dovolitev dveh živinskih semnjev in ko se je c. kr. kmetijska družba v svojem poročilu na c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici izrekla, da ima občina Bled že dovoljenje, naznanilo je občinsko predstojništvo, da se ne odreče imenovanemu dovoljenju in da samo prosi, da naj se ta dva semnja preloži na dan 26. marca in 9. septembra vsakega leta. Ker intereso občin te prosnje niso ugovarjale, je odsek mnenja, da naj se isto priporoča, ker se v občini Bled in okolici živinoreja jako obširno goji, in ker bi živinski semnji ne pospeševali samo prometa z živino, ampak tudi živinorejo. Razun tega je tudi mogoče, da bodo tudi Bohinjci gonili svojo živino na bližnje semnje na Bled. Odsek nasvetuje: Zbornica naj v tem zmislu izreče svoje mnenje c. kr. deželni vladi. — Predlog se sprejme.

X. Zbornični svetnik Filip Supančič poroča, da je ravnateljstvo c. kr. obrtnih šol v Ljubljani 24 prošenj učenk obrtne šole za umetno vezenje in čipkarstvo in 37 prošenj učencev obrtne šole za obdelovanje lesa za dovoljenje ustanov oziroma za povišanje istih izročilo. Zbornica je vse prošnje deželnemu odboru predložila, ki je 15 ustanov podelil. Od 46 nadaljnjih prosilcev se na 15 ni moglo ozirati, deloma ker niso mogli svoje ubožnosti dokazati, deloma, ker niso na Kranjsko pristojni in deloma, ker imajo že

ustanove. Odsek je z ozirom na sredstva, s katerimi more zbornica razpolagati, le 9 prošelj upošteval, in ker dobiva 11 prosilcev iz drugih sredstev, ki so ravnateljstvu na razpolago, podporo, tedaj ostane le 11 prošelj neuslišanih. Poročevalec nasvetuje: Zbornica naj učencem Josip Borštnar, Ivan Hočevnar, Alojzij Peterka, Josip Rainer, Ivan Deu in Maks Koželj podeli ustanove po 50 gld., Josipu Petriču ustanovo za 80 gld., učenki Ivani Opeka za 40 gld. in Valentini Kavčič 25 gld. — Predlog se sprejme.

Kmetijstvo.

Kmetovalec v stiski.

Kmetovalcu primanjkuje ne le denarja nego tudi delavnih rok. Gmotne razmere ne dopusčajo kmetovalcu, da bi poslom več plačeval in tako fabrikam vzel one, kateri so se od pluga k njim zatekle. A če bi se to tudi z zvišanjem plačila hotelo poskusiti, bi se vendar ne posrečilo, zakaj kmetijsko delo je dosti hujše kakor fabrično ali sploh delo v mestih. Pri kmetijstvu se delavcu čas ne da omejiti na gotove ure vsak dan, kakor v tovarnah. Kar svet stoji se je in se bo morala živina zjutraj krmiti in se bode morala o žetvi porabiti vsaka ura. Vprašanje pa je, kdo da bo to delo opravljal. Kdo bo še hotel na kmetiji služiti? Kaj pa ima kmetijski delavec od življenja? V delavnik se mora pehati, v nedeljo in v praznik pa, če neče popivati in se pretepati, mora dolg čas prodajati. Delavec v mestu se oblači kakor gospod, za nekaj krajcarjev gre lahko v gledališče, časih sliši lahko zastonj godbo, lahko hodi na plese in na druge zabave, a na posled so tam vsak čas — delavski shodi. Na deželi je pa že kaj posebnega, če v kaki gostilni zacvili stara harmonika.

Ravno tako je z dekleti. Delati na deželi od zore do mraka — pri kmetski hrani in za slabo plačilo, to je blaznost — tako govore dekleta. V tovarni je delo prijetnejše, delavni čas ni predolg, dela se pod streho in zvečer je človek prost. Že pred tovarniškimi vratmi čaka ljubec! In potem, koliko je nedelj in praznikov!

Kdor sodi pravično, ne more kmetskim poslom zameriti, če tako mislijo in če se trudijo, da si življenje tako uravnajo. Vsakdo gleda, da si zboljša svoj položaj in kmetski posel ima ravno tako pravico do tega, kakor vsak drugi.

Ali posledice tega so, da je najmanjši gospod na svojem posestvu pravi gospodar sam. Danes reci kaj ali samo svetuj kaj hlapcu, a jutri ga že nimaš več in potem glej, kako sam vse opraviš.

Lahko je obrtnikom! Naj je stroka katerakoli, povsod vidimo isti pojav: ako se zvišajo plače delavcem, zviša se tudi cena izdelkom. S tem je doseženo ravnostje. Vsako zvišanje plač zadene konsumenta, a če se med obrtniki sklene še kak kartelček, jim je že izhajati.

A kako naj si pomore kmetovalec. Ta ne more konkurirati s celim svetom, a dandanes smo že tako daleč prišli, da se dovažajo poljski pridelki iz Severne Amerike in iz Indije namesto balasta. Kmetovalcu že zdaj ni obstanka, kaj bo šele takrat, ko bo končana sibirski železnica!

Nikar ne recite, da v resnici ni tako hudo, kakor je tu popisano! Nevarnost je velika in pomoč nujno potrebna. Treba je, kmetovalca gmotno podpreti, da bi bil sposoben za svetovno konkurenco, in da bi mogel za svoje posle poskrbeti tako, kakor je preskrbljeno za tovarniške in rokodelske delavce sicer zavlada mej kmeti popolni anarhizem in brezdomovinsko, ki se že dlje časa pojavlja pri nas.

Za vinogradnike.

Kranjska kmetijska družba preskrbljuje svojim članom tudi taka umetna gnojila, ki so dobra za vinograde.

Sicer so ta gnojila za vinograde nekoliko manjše vrednosti, kakor je n. pr. dober kompost ali dober hlevski gnoj, vendar so postala dandanes ta gnojila važna za vinogradnike. Zlasti so važna takrat, kadar primanjkuje domačega gnojila in kadar je treba opešanim ali slabotnim trtam hitro pomagati. Umetna gnojila učinkujejo hitro, ker imajo potrebne redilne snovi v lahko raztopni obliki. Najbolje uplivajo umetna gnojila seveda tedaj, ako jih rabimo v primernih množinah poleg komposta ali hlevskega gnoja.

Za spomladno gnojenje vinogredov se priporočajo sledeča gnojila v teh-le množinah.

Z 1 hektar sveta: 600 do 800 kg superfosfatne kostne moke, 400 kg kalijeve soli in 200 kg čilskega solitra.

Za 1 oralo sveta: 350 do 450 kg superfosfatne kostne moke, 225 kg kalijeve soli in 115 kg čilskega solitra.

Namesto superfosfatne kostne moko se lahko vzame Tomasova žlindra, katere je treba za jeden hektar po 200 kg več kakor superfosfata, tedaj 800 do 1000 kg, za oralo pa 150 kg več tedaj 500 do 600 kg.

Potrebna umetna gnojila naj se pred prvim kopanjem raztrosijo in potem podkopljejo.

Naročila naj se pravočasno prigrasijo pri kmetijski podružnici.

Poučni in zabavni del.

Ruski trgovec Afanasij Nikitin v Indiji.

Portugalec Vasco de Gama je prišel v Indijo prvičrat l. 1497., da bi osnoval med svojo domovino in med bogato in indijsko deželo kupčijsko zvezo. Isti namen je vodil Rusa Afanasija Nikitina že osemindvajset let poprej v Indijo. Hotel je otvoriti indijski kupčiji pot neposredno na Rusko. To misel so mu